

Spis treści

Przedmowy

Irena Doroszkiewicz	9
Adam Rapacki	11

Wstęp

<i>Bezpieczeństwo bez kobiet?</i> (Aleksandra Gasztold, Kornela Oblińska)	13
---	----

I. Zarys historyczny policji kobiecej w Polsce, wyzwania dotyczące kobiet w służbach mundurowych..... 29

<i>Kobiety w służbie Policji – wybrane losy represjonowanych przez Sowieców funkcjonariuszek oraz żon policjantów w latach 1939–1941</i> (Ewa Kowalska)	29
<i>Członkinie Stowarzyszenia „Rodzina Policyjna” – wolontariuszki policyjnej służby II RP</i> (Michał Krzysztof Wykowski).....	41
<i>Uczennice i uczniowie klas policyjnych – potencjał dla bezpieczeństwa państwa</i> (Zbigniew Bartosiak)	55
<i>Dymorfizm płciowy kompetencji psychomotorycznych w Policji</i> (Danuta Bukowiecka)	75
<i>Kobiety-naukowcy w wojskowym szkolnictwie wyższym</i> (Agnieszka Szczygielska)	86

II. Aspekty prawne, dotyczące wyzwań związanych z polityką równościową w Polsce 103 |

<i>Realizacja polityki równościowej w instytucjach bezpieczeństwa – rozwiązania krajowe i międzynarodowe</i> (Tomasz Oklejak)	103
<i>Polityki równościowe i antydyskryminacyjne w służbach mundurowych – wybrane rozwiązania krajowe i międzynarodowe</i> (Aleksandra Nowicka)	118
<i>Dialog obywatelski – istota zewnętrznych rozwiązań w przeciwdziałaniu dyskryminacji ze względu na płeć w służbach mundurowych w Polsce</i> (Aleksandra Komar)	140

III. Międzynarodowy kontekst, ukazujący debatę o roli kobiet w obszarze bezpieczeństwa	153
<i>Zarys problematyki praw kobiet we współczesnym świecie</i> (Dominika Bonisławska)	153
<i>Program na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa – ramy prawne oraz potencjał jego wdrażania przez siły policyjne ONZ</i> (Lidia Powirska)	170
<i>Fantazmat rewolucji – o ukazywaniu kobiet w aspekcie przemocy politycznej i konfliktów zbrojnych</i> (Inga B. Kuźma, Edyta B. Pietrzak)	195
IV. Polityka bezpieczeństwa z udziałem kobiet – rozwiązania systemowe w wybranych państwach	209
<i>Feministyczna polityka zagraniczna jako narzędzie promocji udziału kobiet w procesach związanych z bezpieczeństwem międzynarodowym i pokojem (kazus Szwecji)</i> (Klaudia Durma)	209
<i>Kobiety w systemie bezpieczeństwa Ukrainy</i> (Marharyta Blyzniuk)	223
<i>Kobiety w działaniach psychologicznych podczas wojny hybrydowej na Ukrainie</i> (Piotr Pacek)	239
<i>Udział kobiet w kształtowaniu bezpieczeństwa świata arabskiego. Jemen – zarys studium przypadku</i> (Karolina Rak)	250

Przedmowa I

Książka pt. „Kobiety w systemie bezpieczeństwa państwa” jest mocnym akcentem w sferze publicznej. Cieszę się, że publikacja ujrzała światło dzienne ze względu na wagę poruszanych w niej treści. Ważnym jest to, że w publikacji ukazano rolę kobiety jako niezależnej partnerki społecznej i równoprawnej uczestniczki rzeczywistości, związanej także z szeroko pojętą definicją bezpieczeństwa.

Publikacja stanowi niezwykle istotny i potrzebny głos w stale kształtującej się polityce równościowej. Książka i zawarte w niej rozdziały są cennym źródłem informacji na temat roli kobiet we współczesnym świecie. Ponadto stanowią świetny pretekst do dalszej dyskusji naukowej w tym zakresie i przyjrzenia się bezpieczeństwu z perspektywy kobiet, ich pozycji w społeczeństwie, nauce czy wreszcie formacjach mundurowych oraz zastanowienia się nad przyszłością kobiet w zhierarchizowanych służbach.

Jako pierwsza kobieta-nadinspektor polskiej Policji pragnę podkreślić, iż 26 lutego 1925 r. powstała Policja Kobieca, tym samym kobiety po raz pierwszy zostały umundurowanymi funkcjonariuszkami. Czytając teraz te słowa, nie zdajemy sobie sprawy, jaki przełom i krok ku równouprawnieniu, nie tylko dla polskich kobiet, stanowiła ta data. Polska była wówczas jednym z niewielu krajów, które odpowiedziały na apel Ligii Narodów do państw członkowskich, w rezultacie czego w polskiej Policji pojawiły się pierwsze kobiety-funkcjonariuszki. Początkowo był to bardzo mozolny proces, któremu towarzyszył zarówno opór społeczny, jak i środowiskowy. Od kobiet-kandydatek do służby bardzo dużo wymagano, o wiele więcej niż od mężczyzn funkcjonariuszy, a jednak nie poddały się one i w krótkim czasie stały się wzorem do naśladowania dla innych funkcjonariuszek na świecie.

Teraz, ponad 95 lat od tego wydarzenia, nie jest niczym zaskakującym obecność policjantek w służbie i naszym codziennym życiu. Mimo to nawet w czasach współczesnych kobiety muszą niezmiennie akcentować swoją obecność w przestrzeni społecznej oraz podkreślać wagę polityki równościowej i antydyskryminacyjnej.

Jestem bardzo dumna z faktu, że jest coraz więcej kobiet we wszystkich służbach mundurowych. Jednak chciałabym, aby proporcjonalnie ich liczba rosła na kluczowych, strategicznych stanowiskach. Niestety proces ten nadal wymaga zmiany ludzkiej mentalności oraz mierzenia się ze stereotypami i barierami w rozwoju zawodowym kobiet w instytucjach bezpieczeństwa publicznego.

Wiele jeszcze przed nami, ale wierzę, że niniejsza publikacja to bardzo dobra towarzysząca do drogi pozytywnych zmian w postrzeganiu kobiet w systemie bezpieczeństwa państwa.

nadinsp. w st. spocz. Irena DOROSZKIEWICZ
Sekretarz Stowarzyszenia Generalów Policji RP